

XXIX.

Грамота польскаго короля Владислава IV, въ коей онъ, заявляя, что комиссары, назначенные правительствомъ для распредѣленія церкви между православными и униатами въ Коронѣ Польской, отобрали отъ униатовъ церкви и въ Великомъ Княжествѣ Литовскомъ,—называетъ таяя дѣйствія комиссаровъ незаконными и приказываетъ возвратить униатомъ все отобранное у нихъ.

1636 г. апрѣля 10.

Року тысяча шестсот тридцат шостого месеца априла двадцат пятого дня.

На вряде кгородскомъ в замку его кор. милости Володимерскомъ передо мною Петром Сосновским, буркграбим замку Володимерского, и книгами нынешними кгородскими старостинскими, становши очевисто урожонный пан Андрей Кгородзицкий, универсал од его королевское милости, пана нашего милостивого, до их милости панов воеводовъ, каштелянов, старостов и державъцов добр его кор. милости, такъже урядов кгородских местцких и иных вшеляких, а то о привернене церквей, през их милост панов комисаров коронных в местах и местечках великого князства Литовского од унитов релии кгрецкое одобраных а дизунитом поданых, датою з Вилна месеца и року тепер идучих, вышей на акте менованых, десятого дня писанный и даный, для вписаня до книг нынешних кгородских Володимерских подал, такъ ся въ себе мающий: Władysław Czwarty, z łaski Bożey krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmudzkie, Mazowieckie, Inflanskie, a Szwedzky, Gottsky, Wandalsky dziedziczny krol. Wielmożnym woiewodom, kasztelanom, urodzonym starostom y dzierzawcom dobr naszych, także urzędом grodzkim miesckim y inszym wszystkim, na iakim kolwiek urządzie w miastach y misteczkach naszych w wielkim xięztwie Litewskim będącym. Uprzeymie y wiernie nam miłym, łaskę naszą krolewską. Uprz. y wiernie nam mili! Mamy te wiadomosc, iż kommissarze na uspokoienie pewnych differencij miedzy ludzmi reliey graeckiey, w iednosci s. z kosciółem rzymskim będącemi, a disunitami, do korony polskiej naznaczeni, ważyli się nienależnie do W. X. Litewskiego wiachac y w niektorych miastach naszych cerkwie od unitow per vim odebrac a disutitom podac; co iż przeciwko konstituciom y pactom, miedzy Koroną Polska a W. X. Litewskim

zawartym, uczynili, chcemy po uprz. y wiern. waszym miec y roskazuemy, aby wszystkie te cyrkwie, ktore pomienieni komisarze w miastach y miasteczkach naszych W. X. Litewskiego disunitom podali, znowu wielebnyim episkopom, w iedności świętey z kosciółem rzymskim będącym, za ninieyszym uniwersałem naszym, bez żadnych zwłok y omieszkania ex nunc ze wszystkim tym, s czym podane są, przywroczone byli, y pod posłuszesntwem ich tak iako y przed tym wcale zostawali, a więcey w miastach naszych W. X. Litewskiego przerzeczonym commissarzom, iako nienależnym, żadnych differency między ludźmi reliey greckiey uspokaiając y iurisdictioniey fundowac niepozwalali y niedopuszczali, dla łaski naszej y z powinności urzędow swoich ynaczey nie czyniąc. Dan w Wilnie, dnia dziesiątego kwietnia, roku panskiego tysiąc szescset trzydziestego szostego, panowania naszego polskiego y szwedzkiego czwartego roku.—Do wszelkich urzędow, aby cerkwie od unitow przez commissarzow Koronnych W. X. Litewskiego odebrane przywrocili y więcey jurisdictioniey im fundowac nie dopuszczali. У того универсалу печат великого князства Литовского великая притисненая, а подпис рукъ его королевское милости а писарское теми словы: Vladislaus rex. Marcian Trzyzna referendarz W. X. Litewskiego. А такъ я бурьграбя тот универсал за поданьемъ и прозбою вышъменованого подавающого принявши, с пчатку увес ажъ до конца, такъ яко се в себе маеть, до книгъ нинешнихъ вродскихъ Володимерскихъ, самый орыгиналъ его томужь подавающому выдати росказавшы, уписати есмы казал,—и естъ уписанъ.

(Изъ вродской Владимірской книги, хранящейся въ Кіевскомъ Центральномъ Архивъ подъ № 1003; л. 447).

Примъч. За два дня до составления настоящей грамоты (8 апр. 1636 г.) отъ имени короля послана была тѣмъ же короннымъ комиссарамъ другая подобная (неблагоприятная для православныхъ) грамота. Въ ней говорилось, что нѣкоторыя церкви въ городахъ незаконно переданы православнымъ, что комиссары при своихъ объѣздахъ не оповѣщали заравѣ о своемъ приѣздѣ, и т. п. Поэтому комиссії предписывается вновь произвести распредѣленіе церквей между православными и униатами и возвратить послѣднимъ все, незаконно отобранное у нихъ. Грамота эта напечатана *Амеросіемъ Грабовскимъ* (Władysław IV, krola Pols., W. Xięzecia Lit. etc. listy i inne pisma urzędowe..., Krakow, 1845 г. стр. 185—186), но съ пропусками и вообще неисправно,—что, впрочемъ, зависѣло отъ неисправ-

ности рукописи, откуда издатель извлекалъ материал¹⁾. Отмѣчаемъ наиболѣе крупныя ошибки. Напечатано (у Грабовскаго): *Cerkiew bosowlania*; слѣдуетъ читать: *cerkiew Bohoiawienia*. Напечатано: „któreście (церкви) a przednie Nieunitom podali, one znowu unitom powrócili, zostawiwszy Disunitom со mniejnego“; слѣдуетъ читать: „ktoreście a przednie *skwapliwie* nieunitom podali, a te przy unitach miały wiedle intencji naszej zostawac, one znowu unitom powrucili, a podlejsze cerkwie disunitom podali“. (Исправляемъ по *городской Владимірской книги, хранящейся въ Кіев. Центр. Архивъ, подъ № 1003*,—гдѣ означенная грамота находится занесенною на л. 448).

XXX.

Письмо нѣкоего Фрука по владимірскому (уніат.) епископу Іосифу Маносею Баковецкому съ извѣстіями о принятіи уніи луцкимъ епископомъ А. Пузиною и склонности къ ней кіев. митрополита П. Могилы.

1636 года, іюня 18.

Wielebny Miłosciwy Oycze Władyko Włodzimierskiy,
Moy Miłosciwy Panie y Przyiacielu!

Nową rzecz W. M., memu Miłosciwemu Panu, oznaymuję: za bytnością Xiążęcia Jego M. Pana Koniuszego w Dubnie u Xiążęcia Jego M-ci Dominika Zasławskiego, K. Puzyna, władyka nieuniacki, przy przepraszaniu Xiążęcia Jego M-ci za buntу w Krzemencu poczynione, tam u Xiążęcia Jego M-ci prosił o przyczynkę do Xiążęcia Dominika o Derman, nie tylko deklarując się w iedności świętey zostac, ale ią zaraz tam poprzysiągł. Wymawiał mu to X. J. M. Pan Koniuszy, że przed tym to było uczynic, pokis takiego pogorszenia w Cerkwi Bożej nie uczynił, iednak obaczywszy iesli iusz szczyrze iedność obłapisz wszelakimi wdzięcznościami nagradzac. Publice to Xiąże Jego Mosc, przyiechawszy, nie iednemu powiedał, i iuż się to rozgłosiło, y o Mogiłe cos także oni powiedaią, że cale do tego chce przystąpic, to iest

¹⁾ Издатель глухо говорить о своемъ источникѣ: „za źródło posłużyła mi wielka rękopismowa księga“. Но, безъ сомнѣнія, онъ пользовался рукописнымъ сборникомъ писемъ Владислава IV, находящимся въ библиотекѣ Ягеллонскаго Университета въ Краковѣ подъ № 94. (Всѣ ошибки въ этомъ сборникѣ находятся и въ изданіи Грабовскаго).